

Dzieło naprawy Konstytucji doprowadzone będzie do końca

Staraniem lokalnych grup BBWR, oraz zarządu okręgowego Związku Legionistów odbyły się w Grodnie i w Białymstoku akademie poselskie z udziałem p. wicemarszałka Sejmu Cara i posła Walewskiego na temat zmiany Konstytucji w Polsce. W obu tych miastach udział obywatelstwa był olbrzymi.

Naczelne has'ło

Słowo wstępne wygłosił poseł Walewski, zaznaczając m. in., iż zmiana Konstytucji w naszym państwie stała się powszechnym pragnieniem. Trzy względy, zdaniem mówcy, nakazują nam, aby Państwu dać nowy lepszy ustrój. Przedewszystkiem względy natury geograficzno-politycznej, wymagają, aby Polska pozbawiona naturalnych granic na najważniejszych odcinkach, była państwem silnym i zajmującym należne jej miejsce w rodzinie narodów. Dalej względy natury psychologicznej, biorąc pod uwagę strukturę duszy i natury polskiej nakazują zdyscyplinować masę obywateli polsk. w służbie dla Państwa. Wreszcie względy natury historycznej, wskazują, iż w Polsce musi istnieć silna władza wykonawcza, a prace ciała ustawodawczych, które winny się stać kuznią dobrze pojętych praw i życia publicznego w Państwie, winny być sprowadzone do roli organów ustawodawczych i kontrolujących Rząd. Obóz Marszałka Piłsudskiego po zrealizowaniu hasła niepodległości Polski, nie spocznie dotąd, póki nie zakończy drugiego etapu walki, etapu, któremu na imię utrwalenie niepodległości. W tem utrwaleniu państwowego bytu zmiana Konstytucji jest zagadnieniem naczelnym.

Na drodze do naprawy ustroju państwowego

Następnie zabrał głos p. wicemarszałek Car, poświęcając swe przemówienie zagadnieniu naprawy ustroju Rzeczypospolitej, p. Car zaznaczył na wstępie, że wbrew najszerszym zamierzeniom twórców traktatu pokojowego Liga Narodów nie umiała przynajmniej dotychczas wytworzyć atmosfery zaufania i bezpieczeństwa. Mówca zwrócił szczególną uwagę na zachowanie się naszego zachodniego sąsiada, który, prowadząc hałaśliwą akcję na terenie międzynarodowym o przyznanie mu prawa do równych zbrojeń, wyciąga za razem pożądlive dłonie po nasze rdzenne ziemie polskie na zachodnich rubieżach Rzeczypospolitej. W tej atmosferze nieufności i braku obiektywnych rękami bezpieczeństwa, zagadnienie zdrowego ustroju państwa staje się jeszcze donioślejszym i pilniejszym. Tymczasem ustrój, który nadał Polsce sejm ustawodawczy tym założeniom w najmniejszej nawet mierze nie odpowiada. Przyznali to w swych deklaracjach programowych sami nawet twórcy konstytucji marcowej, nie wyłączając jej głównego referenta prof. Dubanowicza. A kiedy do życia państwowego zaczął się wkradać nieład, warcholstwo i korupcja, którym konstytucja marcową nie umiała położyć kresu, wówczas Józef Piłsudski w maju 1926 r. wziął władzę w swoje ręce pod hasłem naprawy stosunków w państwie przez naprawę ustroju Rzplitej. To hasło stało się naczelnym postulatem programu BBWR.

Już w poprzednim Sejmie klub rządowy zapoczątkował prace nad rewizją konstytucji. Dzięki inicjatywie tego klubu Sejm powziął 22 stycznia 1929 r. uchwałę, stwierdzającą potrzebę rewizji, a rozbieżność między poszczególnymi klubami w zapatrywaniach na najistotniejsze zagadnienia przy braku większości była tak wielką, że urzeczywistnienie w tych warunkach nowego ustroju było rzeczą niemożliwą. Dopiero w Sejmie obecnym wobec zmienionej konfiguracji politycznej można było podjąć skutecznie dzieło naprawy Rzplitej.

Klub BBWR, podjął prace nad rewizją konstytucji zaraz na początku kadencji obecnego Sejmu i prowadzi je planowo, starając się utrzymać poziom rozpraw na wyżynie odpowiadającej powadze zagadnienia. Podzielivszy materię konstytucyjną na 18 zasadniczych referatów, zarówno Kl. BBWR, jak i komisja konstytucyjna Sejmu

odbyły już szereg dyskusyj, zakończonych zgłoszeniem tez, które stanowią będą podstawowe zasady nowego ustroju. Ale nie tylko w wyniku obranej przez nas metody potrafiliśmy zorganizować prace w Klubie i w komisji sejmowej, lecz zaapelowaliśmy zapomocą ankiety do szeregu wybitnych znawców prawa konstytucyjnego w Polsce o ich opinie co do zgłoszonego przez nas projektu i otrzymaliśmy w tej drodze obfity i cenny materiał, który w postaci odpowiada na ankietę został ogłoszony drukiem w czasopiśmie „Nowe Państwo”, poświęconem zagadnieniom konstytucyjnym. Praca rozpoczęta, będzie skończona

Poddawszy następnie krytycznemu rozbiorowi zasady konstytucji marcowej i wykazawszy jej główne wady, prelegent zaznajomił zebranych z głównymi zasadami nowego projektu, a w szczególności omówił: zagadnienie nadrzędności Prezydenta Rzplitej, sposoby jego wyboru; zagadnienie organizacji Rządu, jego odpowiedzialności wobec Prezydenta i Sejmu, wreszcie zakres uprawnień Sejmu i Senatu, ich wzajemny stosunek oraz stosunek do Prezydenta Rzplitej i Rządu, a także zagadnienie ordynacji wyborczej, zaznaczając, że auto

rzy projektu pragną zachować dla reprezentacji narodowej jak najszerzą podstawę demokratyczną, uwzględniając w miarę dojrzwania udział w życiu publicznym reprezentacji interesów gospodarczych.

W zakończeniu swego przemówienia p. wicemarszałek Car podkreślił nieszczera i dwulicową rolę stronnictw opozycyjnych, które uznając w zasadzie konieczność rewizji naszej konstytucji obecnej, stosując względem poczynań klubu BBWR, metodę strajku włoskiego. Mimo to praca rozpoczęta toczyć się będzie nadal, jak lawina, która przełamie bezmyślny opór, bo wola niezłomną obozu Marszałka Piłsudskiego, zresztą zgodnie z głosem powszechnym opinii publicznej — jest dzieło naprawy konstytucji doprowadzić do końca.

Wschodnio-pruska wyprawa na Kopernika

„Naukowe” popisy archiwariusza z Elbląga

Polityka militarnych Prus i metody propagandy z dnia na dzień coraz bardziej zaczynają się upodabniać do polityki i metod przedwojennych. Tak jak ongiś, Niemcy wszelkimi dozwoleńmi czy niedozwoleńmi sposobami, próbują zaanektować sławnych Polaków.

I tak w „Landsberger Generalanzeiger“ z dnia 7 bm. czytamy p. t.: „Der deutsche Charakter des Korridor gebietes, herausgabe historischer Preussenfuehrer“ artykuł który dosłownie cytujemy w wyjątkach:

„W walce przeciw polskiej propagandzie pomorskiej (?) postaramy się w krótkim czasie podać do wiadomości szerokiej mas historyczno - naukowe uzasadnienie znanych i oddawna udowodnionych faktów (!) świadczących o niemieckim charakterze kulturalnym polskiego Pomorza. (?) Ukaże się mianowicie wydawnictwo życiorysów sławnych mężów Prus. W opracowaniu archiwariusza dr. Kownatzkiego z Elbląga oraz znanego historyka Karola Eugena znajduje się obecnie monogra-

fia p. t. „Frombork jako miasto Kopernika“ Ma ona dostarczyć dowodu, że urodzony w Toruniu kanonik i astronom Mikołaj Kopernik był narodowości niemieckiej. Dzieło to ukaże się prawdopodobnie w końcu lutego 1933 r. w Elblągu i zostanie rozpowszechnione w całej Rzeczypospolitej w biurach turystycznych i podróźniczych. Nadto ukaże się w celach propagandy zagranicznej tłumaczenie francuskie, angielskie i polskie“.

Oczywista jest rzeczą, że zapowiedziana ta akcja nie wymaga komentarzy. Znamienny fakt, iż specjalnie podkreśla się, że monografia ma udowodnić to, co wysoce jest wątpliwe, (zdaniem niemieckich uczonych) a więc narodowość Kopernika. Właśnie ta gorączkowa praca nad przywłaszczeniem sobie wszystkich wartości kulturalnych polskich jest jeszcze jednym dowodem polskości Pomorza. Te śmieczne usiłowania zaanektowania Kopernika najlepiej dowodzą, że był on Polakiem.

Warto podnieść przy tej sposobność, że

Sprawa gimnazjum w Bytomiu

Regencja opolska wysłała specjalną komisję budowlaną do Bytomia celem zbadania gmachu, w którym ma się mieścić polskie gimnazjum mniejszościowe. Gmach ten, dawniej mieścił redakcję i drukarnię „Katolika“ i obecnie został wzorowo przebudowany w myśl pruskich przepisów policyjno-budowlanych.

Komisja ta niewątpliwie nastawiona jest na to, aby wykażać ewentualne nowe przeszkody otwarcia gimnazjum.

Polsko-włoska konferencja kolejowa

W ministerstwie komunikacji rozpoczęły się obrady polsko-włoskiej konferencji kolejowej w sprawie wzajemnej rewindykacji taboru własności prywatnej. Na konferencję, która potrwa dwa do trzech dni przybyło czterech delegatów włoskich kolei państwowych. Polskie koleje zgłosiły pretensję do 261 wagonów włoskie zaś do 31 wagonów. Konferencję otworzył podsekretarz stanu w ministerstwie komunikacji, inż. Witold Czapski.

Klemens XIV obrońca Polski

Historyczne przyczynki do pierwszego rozbioru Polski

W urzędowym organie Watykanu „Osservatore Romano“ ukazał się ostatnio znamienny artykuł o pierwszym rozbiórze Polski, poświęcony świeżo wydanemu tomowi historii papieża bar. von Pastora.

„Osservatore Romano“ podkreśla na wstępie, że tom ten obejmuje dzieje papieża Klemensa XIV, „jedynego podówczas obrońcy Polski“. Wzrost tego pontyfikatu miał właśnie miejsce pierwszy rozbiór Polski „fakt brzemienisty w następstwie, które mają swe odbicie również i za naszych czasów“. Podając w tłumaczeniu włoskim parę stron z dzieła bar. von Pastora, które żywo malują tragiczne fazy dziejów Polski dziennik watykański podkreśla, że „pierwsze zasady owego t. zw. pierwszego rozdziału Polski można znaleźć w polityce Berlina, który dążył do utworzenia pomostu ku swoim posiadłościom w Prusach Wschodnich poprzez Polskę wzdłuż dolnego biegu Wity.

Artykuł „Osservatore Romano“ godny jest zwrócenia uwagi z dwóch powodów: jest on przedewszystkiem stwierdzeniem raz jeszcze słusznego i przez wszystkich poważnych historyków uznanego poglądu, że to nie Katarzyna II, jak usiłują dowodzić dziś Niemcy, ale właśnie Prusy były tym istotnym czynnikiem, który dążył do rozbioru Polski. Ten fakt oczywisty, a przez dzisiejsze Niemcy starannie tuszowany zyskuje w przytoczonym przez dziennik watykański oświadczeniu, nowe ważne potwierdzenie.

Znamiennym pozatem faktem jest, że z całego dwudziestoparotomowego dzieła barona Pastora właśnie tam tomowi poświęca urzędowy organ Watykanu specjalny artykuł zapatrując go w tytuł: „Klemens XIV, jedyny obrońca Polski“.

Ludność naszej ziemi

Rocznik statystyczny Ligi Narodów za r. 1931-32 podaje ilość ogólną ludzi, zamieszkujących glob ziemski na 2 miljardy 12 milionów 800.000 osób. Z tej liczby 1.103 miliony zamieszkuje kontynent Europy, 252 miliony Ameryki, 142 miliony — Afryki i 10 milionów — Australji.

Z okazji 83 rocznicy śmierci Chopina

Ilustracja nasza przedstawia kościół w Brochowie nad Bzurą. Pochodzi on z XIII wieku i stanowi piękny zabytek stylu romańskiego. Zniszczony podczas wojny, odbudowany został staraniem Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości. W kościele brochowskim ochrzczony był Fryderyk Chopin.

Selegramy

z ostatniej chwili

W przededniu uruchomienia magistrali węglowej

(o) Warszawa, 20. 10. (tel. wł.) Projektowana na rok 1933 budowa drugiego równoległego toru kolejowego magistrali Śląsk — Gdynia jest na razie zamieszana.

Pojawiają się równocześnie głosy, które uważają, że magistrala węglowa spełni swe zadanie przy jednej linii.

Rozmowy z udziałem francuskimi na ten temat odbywają się.

Przebieg na całej linii zostanie podjęty z dniem 1 stycznia 1933 r.

2 lata więzienia

Wyrok w procesie Wabia-Wabińskiego

Warszawa, 20. 10. (PAT). Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wczoraj wyrok w sprawie znanego jubilera Wabia-Wabińskiego.

Konkurenci Mennicy Państwowej

Likwidacja „fabryki” falszywych monet

Katowice, 20. 10. (PAT). Policja śląska zlikwidowała ubiegłej nocy fabrykę falszywych monet w Wolbromiu koło Olkusza.

Tragiczny finał meczu piłki nożnej

Lida, 20. 10. (PAT). W Lidzie odbył się mecz piłki o mistrzostwo Lidy, na rok 1932 między drużyną P. K. S. i W. K. S.

Zmienione standardy zbóż

na giełdzie poznańskiej

Rada Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu uchwaliła następujące standardy zbóż z mocą obowiązującą od dnia 3 października 1932

zów i wagonów osobowych, łącznie za sumę 100 milionów franków.

Jeśli Francuzi zgodziliby się na tę transakcję, eksploatacja linii przez Konsorcjum francuskie rozpoczęłaby się od 1 stycznia.

Jeśli transakcja nie doszłaby do skutku, magistrala byłaby eksploatowana przez P. K. P. na rachunek Towarzystwa.

Rokowania jakie obecnie się toczą, zależą od sprawy definitywnie.

O. R. P. Sławomir Czerwiński

darem szkoły polskiej dla marynarki wojennej

Warszawa, 20. 10. (PAT). Ministerstwo Przemysłu i Handlu komunikuje, że w dniu 9 bm. został podpisany kontrakt kupna statku przeznaczony dla celów polskiej marynarki wojennej.

po różnych komitetach lokalnych, przyczem przeszło 50% potrzebnej sumy uzyskano ze specjalnego konta „Dar Szkoły Polskiej”

Tragiczna przejażdżka kajakiem Śmierć w nurtach Sanu płk. Dłużniakowicza

Sanok, 20. 10. (PAT). Nadeszła tu wiadomość o tragicznym zgonie dowódcy 2-go pułku strzelców podhalańskich w Sanoku

się uratować.

Pułk. Dłużniakowicz osierocił żonę i kilkuletniego syna.

Rekord Drzewieckiego zatwierdzony

Warszawa, 20. 10. (PAT). Aeroklub Rzeczypospolitej otrzymał wczoraj oficjalne zawiadomienie, iż rekord światowy inż. Drzewieckiego w locie na wysokość dla drugiej kategorii samolotów turystycznych, wynoszący

6023 mtr., ustanowiony w Warszawie 30 września rb., został zatwierdzony.

Pomnik Chrystusa Króla stanie w Warszawie

Warszawa, 20. 10. (PAT). Pod przewodnictwem ks. biskupa Szlagowskiego odbyło się w magistracie posiedzenie komitetu budowy pomnika Chrystusa Króla.

rza Jackowskiego. Model ten po przeróbce podstawy postanowiono przedstawić do zatwierdzenia.

Samorzady gospodarcze o naszych traktatach handlowych

Warszawa, 20. 10. (PAT). W dn. 18 bm. w siedzibie Izby Przemysłowo-Handl. w Warszawie, pod przewodnictwem prezesa Czesława Klarnera, odbyło się posiedzenie konstytucyjne rady traktatowej

Organem wykonawczym rady jest biuro traktatowe, składające się ze znawców zagadnień traktatowych, delegowanych przez przemysł, rolnictwo, rzemiosło i handel.

Na rynku pracy Nieznaczny spadek bezrobocia

Zadaniem rady jest ustalenie opinii kół gospodarczych, dotyczących całości kształtu spraw, związanych z przewidzianą rewizją naszych traktatów handlowych.

Warszawa, 20. 10. (PAT). Według danych statystycznych, liczba bezrobotnych, zarejestrowanych w P. U. P. P. wynosiła w dniu 15 bm. na terenie całego państwa 146.068

Budżet na rok 1933-34 na Radzie Ministrów

(o) Warszawa, 20. 10. (tel. wł.). W piątek odbędzie się posiedzenie Rady Ministrów, względnie posiedzenie Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

Dyrektor gabinetu p. Ministra Przemysłu i Handlu

Warszawa, 20. 10. (PAT). Dyrektorem gabinetu p. ministra przemysłu i handlu został mianowany major Konrad Patek.

Minister Papec objął urządowanie

Wczoraj po powrocie z urlopu objął urządowanie komisarz generalny RP w Gdańsku minister Papec.

P. K. O. w Paryżu

(o) Warszawa, 20. 10. (tel. wł.). W Paryżu odbędzie się 22 bm. uroczystość otwarcia P. K. O.

Konwencja weterynaryjna Polski z Belgią

Warszawa, 20. 10. (PAT). Dnia 18 bm. nastąpiła wymiana dokumentów ratyfikacyjnych konwencji weterynaryjnej między Polską i Belgią.

Nowy ambasador włoski

złożył listy uwierzytelniające p. Prezydentowi Rzplitej

Warszawa, 20. 10. (PAT). Nowo mianowany ambasador włoski p. Bastianini złożył wczoraj wizytę podsekretarzowi stanu

Zmiany w poselstwie niemieckim

(o) Warszawa, 20. 10. (tel. wł.). Pierwszy sekretarz poselstwa niemieckiego w Warszawie Eckhardt został przeniesiony do Lizbony

Olimpijada bałkańska w Atenach

W tym tygodniu zostały otwarte igrzyska sportowe w Atenach, w których biorą udział najlepsze związki lekkoatletyczne

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-lamowej 0,25 zł

Redaktor odpowiedzialny Wacław Górnicki w Toruniu, Stowackiego 19/21

Abonament miesięczny wynosi w ekspedycji miejscowych agencjach 3 zł